

Contabilitatea în contextul pandemiei de COVID-19. Recapitulare și perspective românești

Masterand Dorina PLESCACI

Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia

Abstract

Until recently, the entire world has faced an unprecedented crisis phenomenon, the COVID-19 pandemic. Accounting represents an ever-changing field, and the crisis generated by the coronavirus has determined the multiplication of the accounting tasks, the highlighting of aspects requiring improvement and, at the same time, the use of the professional judgement in view of making the new accounting records necessary in that period. The main purpose of this article is to present the accounting in the context of the COVID-19 pandemic, and its objectives are illustrating the changes occurred in the accounting during the crisis period, to render examples of accounting monographs regarding the economic and financial operations related to the specificities of the COVID-19 period, as well as to propose measures for improving the accounting activity within the entities, in order to optimize their operation both in the pandemic and in the post-pandemic period. By analysing the proposed aspects, we shall render the current image of accounting, we shall identify the aspects requiring improvement, as well as the guidelines for their achievement, so that the professional accountants, the students and the concerned persons may create an opinion on the accounting reality.

Key terms: accounting, COVID-19, changes, recommendations, quarantine leave, COVID-19 test settlement

Termeni-cheie: contabilitate, COVID-19, modificări, recomandări, concediu de carantină, decontare test COVID-19

Clasificare JEL: M41, M10, H12

To cite this article: Dorina Plescaci, *Contabilitatea în contextul pandemiei de COVID-19. Recapitulare și perspective românești*, *CECCAR Business Review*, N° 4/2022, pp. 3-11, DOI: <http://dx.doi.org/10.37945/cbr.2022.04.01>

➔ Introducere

Pandemia de coronavirus a reprezentat o criză mondială de sănătate a timpurilor noastre. Cu toate că virusul a fost atribuit domeniului medical, acesta nu a cunoscut limite în ce privește sectoarele vieții economice și sociale afectate. Bineînțeles, COVID-19 n-a lăsat intactă ramura contabilă, provocând numeroase probleme și dovedind în nenumărate rânduri necesitatea studierii aprofundate a fenomenelor și proceselor economice în scopul identificării soluțiilor optime pentru combaterea sau, cel puțin, atenuarea consecințelor sale nefaste.

„Departamentul de contabilitate profesională oferă o mare varietate de servicii, atât companiilor juridice, cât și persoanelor din domeniul contabilității și finanțelor din zilele noastre. Aceasta poate acoperi contabilitatea, compilarea situațiilor financiare, servicii fiscale, servicii de salarizare, servicii de asistență pentru muncă și asigurări,

planificare și raportare și servicii de consultanță. Având în vedere toate acestea, importanța contabilității este, fără îndoială, semnificativă.” (Jabin, 2021) Prin urmare, statul, economia, nivelul de dezvoltare al societății, domeniul medical au o influență majoră asupra contabilității și realizării sarcinilor acesteia.

Scopul principal al articolului de față este prezentarea contabilității în contextul pandemiei de COVID-19, iar obiectivele cercetării sunt ilustrarea modificărilor intervenite în contabilitate în cursul perioadei de criză, redarea unor exemple cu monografiile contabile privind operațiunile economico-financiare legate de specificitățile perioadei COVID-19, precum și propunerea unor măsuri de îmbunătățire a activității contabile, și nu numai, în cadrul entităților pentru optimizarea funcționării acestora atât în pandemie, cât și în perioada postpandemică. Cercetarea urmărește studierea articolelor ce vizează tema aleasă, examinarea propunerilor specialiștilor în domeniu privind noile înregistrări contabile și analiza studiilor efectuate în perioada dată referitoare la contabilitate.

Contabilitatea este percepută ca „un fenomen ce are consecințe sociale, economice și politice și, prin urmare, trebuie adoptată o viziune amplă a practicilor contabile ca furnizoare de informații atât financiare, cât și nefinanciare pentru luarea deciziilor care conduc la acțiuni concrete. Aceste informații nu numai că determină acțiunea organizațiilor, inclusiv a statelor, ci au efecte de anvergură asupra modului în care indivizii percep mediul în care trăiesc și se comportă.” (Antonelli *et al.*, 2021).

➔ Stadiul actual al cercetării

În etapa actuală, problematica privind contabilitatea în perioada pandemiei de COVID-19, modificările ce au intervenit în desfășurarea activităților specifice și modalitățile prin care aceasta a reușit să determine schimbări în alte direcții asociate este studiată prin intermediul multiplelor lucrări de cercetare și studii realizate de profesioniști interesați din toată lumea.

Astfel, în lucrarea intitulată *Accounting Conservatism and Firm Performance During the COVID-19 Pandemic*, Cui *et al.* (2021) evidențiază importanța contabilității în aversiunea față de risc a investitorilor în acea perioadă. „Investitorii devin mai precauți față de risc și se bazează mai mult pe informațiile fundamentale în timpul recesiunilor pieței, deoarece consideră alte informații zgomotoase și speculative din cauza riscului mai mare și a incertitudinii de pe piață. Astfel, calitatea informațiilor contabile și a prezentărilor aferente din situațiile financiare este mai importantă pentru piețele de capital și investitori în perioada pandemiei de COVID-19. Instituția care examinează asocierea contemporană dintre câștiguri și randamentul acțiunilor arată cum câștigurile reprezintă un factor explicativ important pentru randamentul acțiunilor.”

„Modul în care contabilitatea a fost mobilizată de state în abordarea evenimentelor extraordinare a stimulat un interes din ce în ce mai mare pentru rolul contabilității în gestionarea acestor evenimente. Studiile au identificat implicațiile responsabilității pentru modul în care dezastrele sunt gestionate de guverne și contribuțiile contabilității la gestionarea crizelor, inclusiv efectele sale legate de socializare. Alți cercetători s-au concentrat asupra modului în care contabilitatea și accentul ei pe eficiență și economii de costuri pot fi un mijloc de a justifica comportamentul moral dubios și chiar de a deschide calea spre dezastru. Cu toate acestea, cercetările trebuie încă să exploreze legătura dintre putere și contabilitate în contextul unei crize, în special utilizarea informațiilor contabile pentru a asigura respectarea de către cetățeni a inițiativelor care depind de un control aprofundat fără precedent al indivizilor pe timp de pace, ce ar putea dura mai mult decât criza de coronavirus”, evidențiază Antonelli *et al.* (2021) în studiul *Accounting for Biosecurity in Italy Under COVID-19 Lockdown*.

În lucrarea *Accounting, Management and Accountability in Times of Crisis: Lessons from the COVID-19 Pandemic*, Leoni *et al.* (2021a) sugerează ideea că trebuie extinse cunoștințele despre contabilitate, responsabilitate și management în momente de criză, pentru a reflecta asupra lecțiilor ce trebuie învățate în vederea îmbunătățirii pregătirii organizațiilor și a societății și prevenirii crizelor viitoare. „După cum s-a constatat anterior în timpul crizei financiare globale și în cazul dezastrelor naturale, ne așteptăm ca și în această criză globală gravă practicile de

contabilitate, management și responsabilitate să poată juca un rol cu mai multe fațete în luarea deciziilor și în stabilirea politicilor organizațiilor guvernamentale și neguvernamentale, în serviciile publice, întreprinderile și organizațiile nonprofit care răspund la criză, precum și cu privire la starea condiției umane. Luând forma unei crize globale, pandemia a afectat întreaga societate pe toate palierele, solicitând astfel răspunsuri de urgență și sprijin la toate nivelurile, cum ar fi persoanele fizice, întreprinderile de orice dimensiune, entitățile economice și organizațiile nonprofit, sectorul public, guvernele și instituțiile publice. Aceasta oferă o oportunitate unică de a înțelege și de a experimenta întreaga amplitudine a potențialului sistemelor și practicilor contabile și de management, deoarece ele vor fi utilizate pentru a justifica decizii dificile, pentru a implica cetățenii și părțile interesate, pentru a furniza informații în situații de urgență, pentru a oferi forme excepționale de responsabilitate și comunicare, pentru a disciplina oamenii și comportamentele în moduri noi, dar și pentru a oferi potențiale oportunități de împuternicire.”

Autorii Mateș și Foltean (2021) abordează subiectul relevanței informațiilor contabile în contextul crizei provocate de coronavirus în lucrarea *Synthesis Financial Information – Between Utility and Users in the Context of the COVID-19 Pandemic*, menționând că „pandemia de COVID-19 nu a afectat în mod semnificativ relevanța informațiilor din raportările financiare, dar a generat unele schimbări de polaritate: schimbarea perspectivei de la capitalul de lucru (capitaluri proprii reduse dimensional) la capitalul de lucru străin (împrumuturi bancare și leasing pe termen lung, rămânând disponibile pentru companii pe o perioadă mai lungă, prin reducerea termenelor de plată), creșterea atenției în gestionarea furnizorilor pentru a preveni epuizarea stocurilor, finanțarea livrărilor din capitalul de lucru într-o măsură mai mare decât din lichiditate”.

➔ Analize și rezultate

Pandemia de COVID-19 a adus cu sine o serie de restricții și reconfigurări ale vieții economice și sociale din toată lumea. Dat fiind acest fapt, contabilitatea a suferit, la rândul său, unele modificări ce au determinat cerințe suplimentare la adresa contabililor în procesul de întocmire a situațiilor financiare ale organizațiilor.

Informația contabilă are o importanță semnificativă pentru un stat. Acest lucru este menționat și de He *et al.* (2020) în lucrarea *Accounting Index of COVID-19 Impact on Chinese Industries: A Case Study Using Big Data Portrait Analysis*. „Informațiile contabile reprezintă o înregistrare cuprinzătoare și detaliată a activităților economice ale unei întreprinderi și pot reflecta fidel procesul de mișcare a valorii la nivel micro. Informațiile contabile corporative agregate pot reflecta probleme macroeconomice. Konchitchki și Patatoukas subliniază că informația contabilă este principalul motor al creșterii macroeconomice. Aceștia arată că informațiile contabile nu doar afectează prețurile acțiunilor și politica monetară, ci și prezic creșterea produsului intern brut. Luo, Zeng și Fang și colaboratorii au folosit un cadru teoretic – de la microdate la macropreviziuni – și au testat dacă informațiile agregate referitoare la excedentul contabil au un efect predictiv asupra creșterii PIB. Ei susțin că informațiile agregate privind excedentul contabil pot prezice creșterea PIB. Din aceste studii este evident că informațiile contabile ale întreprinderilor sunt de mare importanță pentru studiul problemelor macroeconomice.” (He *et al.*, 2020) Acestea fiind spuse, este esențială respectarea cu strictețe a modificărilor contabile, pentru a întocmi situații financiare corecte și relevante.

În vederea centralizării modificărilor intervenite în contabilitate în perioada COVID-19, am realizat tabelul de mai jos.

Tabelul 1. Rezumarea modificărilor contabile înregistrate în perioada pandemiei de COVID-19

Modificări în contabilitate	Detalii
Continuitatea activității	Înainte de publicarea situațiilor financiare, trebuia efectuată evaluarea continuității activității. Era necesar să fie clarificate toate incertitudinile.

Modificări în contabilitate	Detaliiere
Probleme privind instrumentele financiare	Declarațiile trebuiau să conțină prezentarea de către entități și recunoașterea zonelor sau sectoarelor care au fost afectate de pandemie și care n-au fost raportate anterior (companii aeriene, hoteluri, călătorii etc.). Orice modificare substanțială care rezulta din criza generată de pandemia de coronavirus trebuia luată în considerare, iar acest lucru era necesar să fie urmat de evaluarea modificărilor în contextul preocupărilor din acea perioadă.
Subvenții și reduceri ale impozitelor	Cea mai recentă reacție a guvernelor la focarul de coronavirus includea reduceri ale impozitelor și alte subvenții. Efectul acestor modificări de reglementare trebuia să fie luat în considerare de către întreprinderi.
Evaluarea deprecierii	Fluxurile de numerar anticipate pot indica cea mai bună estimare a managementului economic în funcție de evaluarea investiției în operațiune, care prevalează asupra vieții productive rămase a activului. În condiții de pandemie, multe dintre aceste constatări au fost supuse unei ambiguități substanțiale. Entitățile trebuiau să ia în considerare, de asemenea, prezentări temeinice de ipoteze și de sensibilitate.
Granturile guvernamentale	Ca urmare a consecințelor extreme asupra operațiunilor anumitor organizații din cauza COVID-19, statele, agențiile sau alte agenții conexe din multe țări au adoptat inițiative relevante pentru a ajuta entitățile. Cu toate acestea, nu toate inițiativele au reprezentat subvenții guvernamentale. Organizațiile trebuiau să analizeze îndeaproape intervențiile și să evalueze criteriile pentru procedura contabilă respectivă.
Contractele de leasing	Răspândirea coronavirusului a exacerbat incertitudinea financiară, iar băncile centrale au redus ratele dobânzilor în multe jurisdicții. În acele condiții era de asemenea oportun să se determine o rată incrementală a împrumutului actualizată.
Recunoașterea veniturilor	Pentru a evalua impactul instabilității cauzate de coronavirus asupra conturilor lor de venituri, companiile aveau nevoie să ia decizii importante, de exemplu, estimări ale elementului luat în considerare (inclusiv constrângeri) pentru a avea suficiente detalii. Important era că implicațiile nu trebuiau să se limiteze la revizuirea variabilelor (de exemplu, reduceri, rambursări, reduceri de preț, bonusuri de performanță și penalități). Deciziile erau luate ca o reacție la pandemie (de exemplu, contracte modificate, revizuirii ale prețurilor) și aveau de asemenea influență asupra contabilității contractelor de atunci și viitoare.
Alte prezentări și estimări	Dimensiunea tulburărilor epidemice trebuia să fie examinată de companii, iar informațiile despre activele și pasivele supuse unor incertitudini semnificative ale estimărilor trebuiau prezentate corespunzător utilizatorilor pentru a înțelege mai bine impactul financiar. Estimările contabile critice includ ipotezele conducerii cu privire la recuperabilitatea viitoare a unor active: a) valoarea realizabilă netă a stocurilor; b) cheltuielile de depreciere a investițiilor în asociații și asocieri în participație, contabilizate după metoda punerii în echivalență; c) durata de viață utilă rămasă și o valoare reziduală ale imobilizărilor corporale și necorporale și ale activelor cu drept de utilizare.

Sursa: Proiecție proprie după Jabin, 2021.

În ce privește implicațiile contabile cauzate de impactul COVID-19 asupra activității companiilor, într-un articol publicat de societatea de audit și consultanță Deloitte (<https://www2.deloitte.com/ro/en/pages/audit/solutions/implicatiile-contabile-cauzate-de-impactul-COVID-19-asupra-activitatii-societatilor.html>) este menționat faptul că „pandemia de COVID-19 a afectat mediul economic, având multiple efecte asupra tuturor industriilor într-o măsură mai mică sau mai mare. Un exemplu imediat ar fi societățile ce activează în industriile de turism, ospitalitate, agrement și retail. Unele dintre aceste societăți au înregistrat scăderi majore ale veniturilor cauzate de măsurile impuse de carantină, de închiderea școlilor, precum și de schimbările din comportamentul consumatorilor, efect al distanțării sociale.

Impactul economic resimțit era concretizat într-o încetinire economică generală care includea, însă nu se limita la, volatilitatea și eroziunea pieței financiare, deteriorarea creditelor, preocupările legate de lichiditate, continua creștere a intervenției guvernamentale, creșterea șomajului, scăderea generală a cheltuielilor discreționare ale consumatorilor, creșterea nivelurilor stocurilor, reducerea producției din cauza scăderii cererii, concedierilor, precum și a altor activități de restructurare. Continuarea acestor circumstanțe a dus la o încetinire economică și mai amplă, care a avut un efect negativ asupra rezultatelor financiare ale unor entități.

Având în vedere contextul economic în perioada pandemică și cerințele de raportări interimare pe care societățile trebuiau să le întocmească în perioada următoare, acestea aveau misiunea de a identifica și de a reflecta în situațiile financiare impactul pandemiei asupra activității societății. În demersul lor, societățile puteau considera că următoarele zone sunt susceptibile să conducă la ajustări ale activelor sau pasivelor lor: indicatorii privind deprecierea activelor imobilizate; ajustarea valorii stocurilor; prezentarea datoriilor pe termen scurt sau lung și calculul provizioanelor; provizioanele pentru contracte oneroase; dreptul de utilizare a activelor; schimbarea momentului de recunoaștere a veniturilor, precum și expunerea la penalități contractuale; provizioanele pentru beneficii la pensionare; evenimentele ulterioare.

Pentru a respecta pe deplin standardele contabile, era esențial ca societățile să reevalueze o parte dintre ipotezele financiare impuse de condițiile actuale atunci.”

Ilustrăm în continuare câteva înregistrări contabile specifice contextului pandemiei de COVID-19. Situația decontării testului COVID-19 făcut salariaților este prezentată în Exemplul 1.

Exemplul 1

Societatea Primservice SRL decontează testele COVID-19 făcute salariaților în luna octombrie 2021, în valoare de 1.610 lei.

Este important de precizat că testarea legată de COVID-19 face parte din măsurile de securitate și sănătate în muncă.

Operațiunea putea fi contabilizată în două moduri, în funcție de regulamentul intern privind decontarea al entității, astfel:

1. Dacă decontarea avea loc la momentul prezentării documentelor justificative – factură/bon fiscal de la unitatea de testare:

1.610 lei	6458	=	5311 sau 5121	1.610 lei
	„Alte cheltuieli privind asigurările și protecția socială”		„Casa în lei” sau „Conturi la bănci în lei”	

2. Dacă decontarea avea loc la o dată ulterioară, spre exemplu, când se achitau salariile:

1.610 lei	6458	=	4281	1.610 lei
	„Alte cheltuieli privind asigurările și protecția socială”		„Alte datorii în legătură cu personalul”	

O altă situație specifică pandemiei de coronavirus era concediul de carantină. Acesta se suporta integral din bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate (FNUASS). Cuantumul brut lunar al indemnizației pentru carantină sau izolare reprezenta 100% din baza de calcul stabilită potrivit Legii nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Înregistrările contabile specifice concediului de carantină sunt prezentate în Exemplul 2.

Exemplul 2

Un salariat cu contract individual de muncă al societății Primservice SRL prezintă un certificat de concediu medical cod 07 – carantină pentru perioada 02-18.10.2021. Angajatul are un salariu brut de 3.618 lei/lună.

În scopul determinării bazei de calcul se avea în vedere salariul aferent lunii lucrate, existența stagiului de cotizare nefiind obligatorie.

Baza de calcul = Salariile brute din ultimele 6 luni obținute de salariat = 3.618 lei (septembrie) + 3.626 lei (august) + 3.618 lei (iulie) + 3.614 lei (iunie) + 3.468 lei (mai) + 3.618 lei (aprilie) = 21.562 lei

Total zile lucrătoare pentru care s-a cotizat (aprilie-septembrie 2021) = 128

Media zilnică = 21.562 lei/128 zile = 168,45 lei

Indemnizația pentru o zi = 168,45 lei/zi x 100% = 168,45 lei

Indemnizația de concediu = 168,45 lei/zi x 10 zile = 1.684 lei

– Înregistrarea indemnizației de carantină:

1.684 lei	4382	=	423	1.684 lei
	„Alte creanțe sociale”		„Personal – ajutoare materiale datorate”	

– Înregistrarea reținerilor:

CAS = 1.684 lei x 25% = 421 lei

Impozit pe venituri de natura salariilor = (1.684 lei – 421 lei) x 10% = 126 lei

547 lei	423	=	%	<u>547 lei</u>
	„Personal – ajutoare materiale datorate”		4315	421 lei
			„Contribuția de asigurări sociale”	
			444	126 lei
			„Impozitul pe venituri de natura salariilor”	

Nu se datorau CASS, de 10%, și contribuția asiguratorie pentru muncă, de 2,25%.

– Plata indemnizației de carantină (netă) către salariat (1.684 lei – 547 lei):

1.137 lei	423	=	5121	1.137 lei
	„Personal – ajutoare materiale datorate”		„Conturi la bănci în lei”	

– Recuperarea sumelor de la FNUASS:

1.684 lei	5121	=	4382	1.684 lei
	„Conturi la bănci în lei”		„Alte creanțe sociale”	

Contabilitatea și implicit contabilul au avut misiunea dificilă de protejare a entităților de riscurile asociate pandemiei de COVID-19 și de identificare a căilor de urmat în vederea optimizării activităților financiar-contabile, și nu doar a organizațiilor. În *Studiul privind impactul pandemiei de COVID-19 asupra firmelor din județul Arad*, David și Cernușca (2020) evidențiază faptul că „societățile românești se află sub incidența efectelor pandemiei de COVID-19 și astfel sunt obligate să găsească soluții pentru a depăși acest impas. Situația de criză din prezent a dezvăluit capacitatea de a înfrunța efectele negative și de a găsi soluții inovative pentru continuarea activității, chiar dacă într-un alt ritm. Prin urmare, managerii și instituțiile guvernamentale trebuie să colaboreze pentru a reporni economiile, rolul profesioniștilor contabili în raportarea schimbărilor și ajustărilor intervenite în activitatea entităților fiind unul însemnat.”. „De asemenea, un rol important îl au profesioniștii contabili, ei fiind nevoiți să se implice mai mult decât au făcut-o înainte, prin analiza atentă a situației clienților lor și oferirea de soluții viabile pentru continuarea activității.”

Deoarece rolul contabilului a fost vital în cadrul entităților în contextul pandemiei, este important să scoatem în prim-plan unele acțiuni ce puteau și pot fi întreprinse de profesioniștii în domeniu și care ar putea servi drept măsuri de îmbunătățire a activității companiilor în această perioadă dificilă postpandemică. Așadar, în Tabelul 2 prezentăm câteva recomandări și direcții de acțiune pentru sporirea eficienței organizațiilor.

Tabelul 2. Măsuri care ar putea fi utile activității entităților în context postpandemic

Recomandări	Detaliiere
Protejarea numerarului	Păstrarea numerarului este esențială pentru a le permite contabililor să supraviețuiască în profesia lor. Principala prioritate a acestora este să minimizeze cheltuielile, să înghețe numărul personalului, să rețină cheltuielile de capital și să asigure contractarea unui credit, dacă este necesar, pentru refacerea entității după criză.
Repriorizare	Operând într-un mediu în care lucrurile s-au schimbat rapid ca urmare a pandemiei de COVID-19, contabilul ar trebui să adopte finanțarea pentru a servi ca partener al firmei. Contabilii sunt așteptați să reorienteze strategia companiei pentru a se potrivi cu realitatea actuală postpandemică. Atunci când strategia se schimbă imediat, contabilul ar trebui să se asigure că dirijează și cheltuiește banii pentru lucrurile care le vor sprijini furnizarea de servicii și creșterea liniei de top.
Planificarea diferitelor scenarii	Este necesar să fie creată o politică de pregătire pentru criză sau dezastre. Niciun organism nu poate preconiza natura crizei de COVID-19 și cum se va desfășura recuperarea în urma ei. În lumina acestei incertitudini, contabilul este așteptat să planifice scenariile, pentru cel mai rău caz și pentru cel mai bun, mai ales în ce privește cererea și oferta de servicii aferente clienților. Apoi se prognozează modul în care aceste scenarii ar putea afecta fluxul de numerar. În plus, ar trebui să fie elaborat un plan de acțiune pentru a reduce riscul ce ar putea apărea în diferite scenarii.
Identificarea tendințelor comerciale	Profesionistul contabil ar trebui să aibă o perspectivă comercială și să nu se concentreze doar pe reducerea costurilor atunci când se confruntă cu crize precum cea legată de COVID-19. Acesta trebuie să identifice tendințe, cum ar fi schimbarea comportamentului consumatorilor, sau să sugereze noi produse ori servicii ce i-ar putea permite clientului său să dezvolte fluxuri inovatoare de venituri bazate pe mediul digital.

Recomandări	Detaliiere
Încorporarea comportamentelor legate de criză ca o practică obișnuită în afaceri	Sunt necesare investiții în tehnologia de lucru de acasă. Criza legată de COVID-19 a forțat companiile să opereze de la distanță prin întâlniri virtuale sau videoconferințe. Lucrul de la distanță poate fi rentabil și bun pentru productivitatea companiilor. Într-o lume postcriză, contabilii trebuie să ia în considerare adoptarea noilor tehnologii în practicile organizațiilor. Aceasta ar reduce călătoriile angajaților pentru lucruri care nu sunt esențiale, ei muncind de la distanță sau de acasă pentru o perioadă de timp. Prin urmare, controlul costurilor se amplifică în perioada de recuperare.

Sursa: Proiecție proprie după Kaka, 2020.

➔ Concluzii

În contextul pandemiei de COVID-19, contabilitatea a suferit modificări, ceea ce a generat schimbări în lanț, întrucât informația contabilă la nivel microeconomic agregată oglindește starea actuală la nivel macroeconomic (creșterea PIB, majorarea prețurilor). Din aceste considerente este necesară evidențierea modificărilor contabile din acea perioadă în domenii precum continuitatea activității, subvențiile, evaluarea deprecierii, granturile guvernamentale, recunoașterea veniturilor. Luarea în considerare a acestor schimbări permite furnizarea unor informații contabile veridice, actuale, sigure, în vederea prezentării fidele a realității economice.

De asemenea, în perioada crizei de coronavirus s-au multiplicat sarcinile contabilității și a intervenit necesitatea înregistrării unor operațiuni noi, precum decontarea testului COVID-19 făcut salariaților sau înregistrarea concediului de carantină. Toate acestea s-au realizat prin implicarea raționamentului profesional al contabililor, cu respectarea normelor contabile și fiscale în vigoare. Entitățile au înregistrat cheltuieli mai mari cu asigurările și protecția socială, însă au fost scutite în totalitate de cheltuielile cu concediul de carantină, suportat de Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate.

Pandemia de COVID-19 a scos la iveală multe aspecte legate de contabilitate ce necesitau a fi optimizate. Câteva recomandări menite să îmbunătățească activitatea contabilă, și nu numai, în cadrul entităților în etapa postpandemică includ păstrarea numerarului, reprioritizarea, planificarea diferitor scenarii, identificarea tendințelor comerciale, încorporarea comportamentelor legate de criză ca o practică obișnuită în afaceri.

În final putem afirma că această criză generată de coronavirus a determinat accelerarea modificărilor intervenite în contabilitate și îngreunarea procesului contabil. Totuși, acea situație dificilă a condiționat găsirea unor soluții de eficientizare a activității contabile și implementarea unor strategii de îmbunătățire a procesului contabil, toate acestea servind atât în perioada de recuperare, cât și în viitor la creșterea calității serviciilor contabile și la dezvoltarea organizațiilor.

Bibliografie

1. Andreaus, M., Rinaldi, L., Pesci, C., Girardi, A. (2021), *Accountability in Times of Exception: An Exploratory Study of Account-Giving Practices During the Early Stages of the COVID-19 Pandemic in Italy*, Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management, vol. 33, nr. 4, pp. 447-467.
2. Andrew, J., Baker, M., Guthrie, J. (2021), *Accounting, Inequality and COVID-19 in Australia*, Accounting, Auditing & Accountability Journal, vol. 34, nr. 6, pp. 1471-1483.
3. Antonelli, V., Bigoni, M., Funnell, W., Cafaro, E.M. (2021), *Accounting for Biosecurity in Italy Under COVID-19 Lockdown*, Accounting, Auditing & Accountability Journal, vol. 35, nr. 1, pp. 120-130.

4. Bajan, M., Moisei, A. (2021), *Provocările generate de criza COVID-19 în cadrul domeniului financiar-contabil*.
5. Bunget, O.-C., Dumitrescu, A.-C., Lungu, C., Olariu, A.-M. (2020), *Opinii privind impactul pandemiei de COVID-19 asupra raportărilor financiare*, CECCAR Business Review, nr. 7, pp. 11-18.
6. Chen, G., Cheng, M., Edwards, D., Xu, L. (2020), *COVID-19 Pandemic Exposes the Vulnerability of the Sharing Economy: A Novel Accounting Framework*, Journal of Sustainable Tourism, pp. 1-18.
7. Cui, L., Kent, P., Kim, S., Li, S. (2021), *Accounting Conservatism and Firm Performance During the COVID-19 Pandemic*, Accounting & Finance, vol. 61, nr. 4, pp. 5543-5579.
8. David, D., Cernușca, L. (2020), *Studiu privind impactul pandemiei de COVID-19 asupra firmelor din județul Arad*, CECCAR Business Review, nr. 12, pp. 3-11.
9. He, P., Niu, H., Sun, Z. (2020), *Accounting Index of COVID-19 Impact on Chinese Industries: A Case Study Using Big Data Portrait Analysis*, Emerging Markets Finance and Trade, vol. 56, nr. 10, pp. 2332-2349.
10. Heald, D., Hodges, R. (2020), *The Accounting, Budgeting and Fiscal Impact of COVID-19 on the United Kingdom*, Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management, vol. 32, nr. 5, pp. 785-795.
11. Jabin, S. (2021), *The Impact of COVID-19 on the Accounting Profession in Bangladesh*, The Journal of Industrial Distribution & Business, vol. 12, nr. 7, pp. 7-14.
12. Kaka, E.J. (2020), *The COVID-19 Crisis, Risk Compliance and Its Aftermath on Professional Accountants*, Indonesian Journal of Accounting and Governance, vol. 4, nr. 1.
13. Leoni, G., Lai, A., Stacchezzini, R., Steccolini, I., Brammer, S., Linnenluecke, M., Demirag, I. (2021a), *Accounting, Management and Accountability in Times of Crisis: Lessons from the COVID-19 Pandemic*, Accounting, Auditing & Accountability Journal, vol. 34, nr. 6, pp. 1305-1319.
14. Leoni, G., Lai, A., Stacchezzini, R., Steccolini, I., Brammer, S., Linnenluecke, M., Demirag, I. (2021b), *The Pervasive Role of Accounting and Accountability During the COVID-19 Emergency*, Accounting, Auditing & Accountability Journal, vol. 35, nr. 1, pp. 1-19.
15. Lespezanu, M. (2020), *Practici specifice privind înregistrarea în contabilitate a operațiunilor economico-financiare privind personalul pe perioada stării de urgență instituite prin Decretul nr. 195/2020*, CECCAR Business Review, nr. 4, pp. 22-30.
16. Mateș, D., Foltean, N.-I. (2021), *Synthesis Financial Information – Between Utility and Users in the Context of the COVID-19 Pandemic*, Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica, vol. 23, nr. 1, pp. 11-16.
17. Păunescu, M., Popa, A.F. (2020), *Monografie contabilă. Înregistrările specifice șomajului tehnic*, CECCAR Business Magazine, nr. 11-12.
18. Legea nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic, republicată în Monitorul Oficial nr. 884/28.09.2020, cu modificările și completările ulterioare.
19. Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, publicat în Monitorul Oficial nr. 963/30.12.2014, cu modificările și completările ulterioare.
20. <https://contabilul.manager.ro/a/25563/monografia-contabila-pentru-decontarea-testului-covid-19-facut-salariatilor.html>, accesat la 24.02.2022.
21. <https://www.contzilla.ro/concedii-de-carantina-monografiai-contabile/>, accesat la 19.02.2022.
22. <https://www2.deloitte.com/ro/en/pages/audit/solutions/implicatiile-contabile-cauzate-de-impactul-COVID-19-asupra-activitatii-societatilor.html>, accesat la 30.01.2022.

☞ **Mulțumiri:** Acest articol a fost realizat cu ajutorul bursei de performanță științifică acordată de Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia prin Contractul nr. 765/16.12.2021.